

Sygn. akt II UK 310/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku M.B.

przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w W.

o rentę rodzinną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 kwietnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 24 kwietnia 2014 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2014 r., Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawczynie od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 24 stycznia 2013 r., którym oddalono odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego z dnia 28 sierpnia 2012 r., odmawiającej przyznania prawa do wojskowej renty rodzinnej po zmarłym J. D. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji jak i ich ocenę prawną, że wnioskodawczynie, nie będąc żoną zmarłego (pozostawała ze zmarłym w konkubinacie od 1999 r.), nie spełniła przesłanki, uzasadniającej przyznanie dochodzonego świadczenia określonej w art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) w związku z art. 23 i 24 ustawy z

dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r. poz. 330).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawczyni, zarzucając naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię - art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i przyjęcie, że konkubina nie jest uprawniona do renty rodzinnej oraz naruszenie przepisów postępowania – art. 233 § 1 oraz art. 227 k.p.c. W oparciu o powyższe zarzuty, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku jak i poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do rozpoznania temu Sądowi w innym składzie, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono istotnym zagadnieniem prawnym dotyczącym „dopuszczalności i zasad stosowania art. 67 ust. 1 pkt 3 o emeryturach i rentach z FUS, a polegającym na rozstrzygnięciu czy konkubina na podstawie wymienionego przepisu jest uprawniona do renty rodzinnej.”

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.) rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli

prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już

stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5). Tymczasem wbrew temu co sugeruje uzasadnienie skargi kasacyjnej, nie ma potrzeby dokonywania wykładni art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, gdyż nie budzi on wątpliwości interpretacyjnych. Przepis ten wyraźnie określa, że uprawnionym do renty rodzinnej jest małżonek (wdowa i wdowiec), nie pozostawiając wątpliwości, że uprawnienie to nie dotyczy osoby pozostającej w związku faktycznym (konkubincie). Trafnie zatem Sąd Apelacyjny wskazał, że pozostawanie w konkubinacie jest pozbawione prawnej doniosłości dla uprawnienia do renty rodzinnej. Dodać należy, że dotyczy to również sytuacji gdy konkubiną łączy osoby rozwiedzione, a więc pozostające wcześniej w związku małżeńskim (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 29 października 1998 r., II UKN 286/98, OSNAPiUS 1999 r. nr 23, poz. 760).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.